

Vai pieteikt bērnu mācībām mūzikas skolā?

Informācija par mūzikas apmācības nozīmi mūsdienās sastopama visai daudz: tā attīsta intelektuālās spējas, trenē organizatoriskās spējas un pacietību, uzlabo izpratni, lasīšanas prasmes un matemātiskās spējas, veicina atbildības sajūtu, veicina radošumu un atbrīvo no stresa u.c.

Daudzi Līgatnes novada bērni jau mācās instrumenta spēli Līgatnes Mūzikas un mākslas skolā, bet rodas jautājums - kāpēc tomēr ir daļa vecāku, kuri neizmanto iespēju saviem bērniem vispusīgi attīstīties caur mūzikas apguvi? Mana ilggadējā pedagoģes pieredze palīdz izsecināt vairākus iemeslus:

- vecākiem nav informācijas par mūzikas apmācības iespējām un nozīmi,
- materiāli apsvērumi (vecāku mācību līdzfinansējums, instrumenta iegāde),
- laika plānojuma problēmas (stundu laiku un mājas darbu izpildes plānojums),
- paziņu bērnu neveiksmīgā pieredze u.c.

Mācību procesu mūzikas skolā esmu iepazinusi no vairākām pusēm: kā audzēkne (patī esmu mācījies mūzikas skolā), kā māte (mans dēls ir pabeidzis mūzikas skolu) un kā skolotāja (ilgus gadus strādāju mūzikas skolā), tādēļ varu apgalvot, ka mācības nav vieglas, bet ir tā vērtas. Zinu, cik ir grūti, kad bērnam tuvojas pusaudžu gadi un mācīties vairs negribās, bet ir jaatrod argumenti, lai turpinātu, bet esmu arī noraususi kādu aizkustinājuma asaru, kad tieši mans dēls muzicē uz skatuves un publika lūdz atkārtot... Esmu pārlicināta, ka to visu ir pieredzējuši daudzi vecāki, kuru bērni ir mācījušies mūzikas skolā. Esmu sapratusi, ka, lai izdotos, grūtos brīžos vecākiem ir jāuzticas skolotājiem un "jāsadodas rokās", lai palīdzētu bērnam tikt pāri grūtībām.

Vecāku loma ir ļoti nozīmīga mūzikas apmācībā, it sevišķi mācību sākumposmā. Ja vecāki mīl mūziku, mākslu, ir ieinteresēti bērna radošajā izpausmē, palīdz ikdienas mājas darbos, tad tiek radīta labvēlīga vide bērna aizrautībai ar mūziku un vēlmei to apgūt. Ne reti vecāku vērtējums ir daudz nozīmīgāks kā pedagoga vērtējums. Lai aktīvi piedalītos apmācības procesā, vecākiem ir iespēja apmeklēt instrumenta spēles nodarbības, lai saprastu un palīdzētu savam bērnam apgūt uzdotu.

Un tomēr, lai arī par ko vēlāk kļūtu bērns – par zinātnieku, rakstnieku, politiķi, ārstu – bērībā nodarbojoties ar mūziku, viņš kļūs dvēseliskāks, gudrāks, radošāks, uzstāties pārliecinātāks nekā tad, ja viņa bērnība būtu pagājusi bez mūzikas un mākslas klātbūtnes.

Pārdomām, iespējams, noderēs desmit ierosinājumi, kāpēc bērniem būtu vērtīgi apmeklēt mūzikas skolu. To autore ir mākslas zinātnieks doktore; Gņesinas vārdā nosauktās Krievijas Mūzikas akadēmijas prorektore D.K.Kirnarskaja. Raksts brīvi tulkots no krievu valodas (atrodams mājas lapā www.muz-schol16.ucoz.ru).

1. Muzikālās nodarbības veido un attīsta gribaspēku un disciplinē. Vingrināties mūzikas instrumenta spēli nepieciešams katru dienu, regulāri, bez pārtraukumiem. Ziemā un vasarā, ikdienā un svētkos. Gandrīz ar tādu pašu neatlaidību kā cilvēks trenējas sporta nodarbībās. Vienīgā atšķirība no “lielā sporta”, ka pie klavierēm nevar salauzt ne rokas, ne kājas. Ieklausieties stingrie vecāki! Mūzikas nodarbības ir rakstura audzināšana bez riska pakāpes un fiziskām traumām. Cik labi, ka tas ir iespējams!

2. Mācības mūzikas skolā attīsta saskarsmes prasmes un estētisko gaumi, paplašina redzesloku, kā arī attīsta intelektu. Mūzikas iespaidu ietekmē sāk runāt paši noslēgtākie bērni, kurus, šķiet, ne ar kādiem līdzekļiem nav iespējams izkustināt.

3. Mūzikas nodarbībās bērns attīsta matemātisko domāšanu. Bērns sāk domāt plaši; atceroties skaņdarbu no galvas, nospēlējot pareizo taustiņu, bērns manipulē ar abstraktām skaņu zīmēm; un skaņdarbā, tāpat kā matemātikā pierādījumā nav iespējams neko ne pielikt, ne atņemt. Tas nebija nejauši, ka A.Einšteins spēlēja vijoli, un 70% Oksfordas fizikas un matemātikas profesori ir mūzikas kluba biedri. Ieklausieties nākamo matemātiķu un inženieru vecāki! Muzicēt ir patīkamāk nekā risināt grūtus matemātikas uzdevumus kopā matemātikas mājskolotāju.

4. Mūzikas valoda un sarunu valoda ir brāļi, dvīņi. Viņi ir dzimuši viens aiz otra. Vispirms muzikālā valoda, tad sarunu valoda. Un mūsu smadzenēs viņi abi turpina dzīvot blakus. Frāzes un teikumi, komati un punkti, jautājumi un izsaukumi ir gan mūzikā, gan valodā. Spēlējošie un dziedošie runā labāk un raksta labāk. Viegļāk spēj atcerēties svešvalodas vārdus, ātrāk apgūst gramatiku. Melomāni – Stendāls, Ž.Ž.Russo un R.Rolāns zināja svešvalodas un rekomendēja visiem topošiem poliglotiem mācīties mūziku. Ieklausieties gudrie vecāki, kuru bērni nākotnē kļūs par tulkiem un žurnālistiem! Sākumā bija skaņa.

5. Dziedāšana paplašina elpošanas aparāta iespējas, mazina elpošanas ceļu saslimstības.

6. Mūzikas klausīšanās palīdz vieglāk apgūt citu mācību priekšmetu materiālu, mazina pārslogotības sajūtu. Mūzikas stunda ar spēles elementiem, mākslinieciskiem pārdzīvojumiem, ir kā atsvars dažādu zinātnisko mācību priekšmetu apguvei, mūzika veic izlādes funkciju.

7. Pētījumi ir pierādījuši, ka bērniem, kuri apgūst instrumenta spēli, uzlabojas kustību koordinācija, roku sīkā motorika. Tas nav pārsteidzoši. Spēlējot gan pirksti, gan roka veic daudz kustības, arī ļoti sīkas. Turklāt, labā un kreisā roka bieži vien veic absolūti dažādas kustības. Tas veicina smadzeņu centru savstarpējo darbību, attīsta plašu domāšanu.

8. Mūzikas nodarbības pieradina “pievienošanās pēc komandas”. Muzikanti mazāk baidās no briesmīgā vārda “deadline” – brīža, kad padarītais darbs ir jānodod. Atrašanās uz skatuves mākslinieku pieradina būt maksimāli gatavam pēc “komandas”. Un bērns ar šādu pieredzi nevar izkrist ne eksāmenos, ne darba intervijās, ne atbildīgos ziņojumos. Mūzikas nodarbības bērībā nozīmē – maksimālu izturību un artistismu uz visu mūžu.

9. Mūzikas nodarbības audzina mazus “cēzarus”, kuri prot darīt vairākus darbus uzreiz. Mūzikas nodarbības palīdz attīstīt spēju orientēties vairākos vienlaicīgi notiekošos procesos. Lasot no lapas, pianists vienlaicīgi dara vairākas lietas, atceras pagājušo, domā par nākošo un kontrolē pašlaik notiekošo. Mūzika plūst laikā un “lasot no lapas” mūziku nav iespējams pārtraukt, apturēt, atpūsties un uzelpot. Tāpat kā aviodispičers vai biržas brokeris, kuri vienlaicīgi seko līdzī vairākiem ekrāniem un vienlaicīgi klausoties dod informāciju dažādiem uztvērējiem. Mūzika pieradina domāt un dzīvot vienlaicīgi dažādos virzienos. Ieklausieties noslogotie un pārgurušie vecāki! Bērnam – mūziķim būs vieglāk nekā jums skriet vienlaicīgi pa vairākām dzīves “taciņām” un visur paspēt pirmajam.

10. Un beigās – mūzika ir labākais ceļš uz panākumiem dzīvē. Nav brīnums, ka muzikāla pagātne ir bijusi daudzām slavenībām. A.Kristi savu pirmo stāstu uzrakstīja par to, kāpēc viņai bijis grūti spēlēt klavieres publikas priekšā. Kondoliza Raisa gluži pretēji, mīl spēlēt publikas priekšā savā apžīlbinošajā koncerttērpā. B.Klintons apgalvo, ka bez sava saksofona nekad nebūtu varējis kļūt par prezidentu.

Pavērojot ievērojamus un veiksmīgus cilvēkus jebkurā jomā, pajautājiet, vai viņi ir nodarbojušies ar mūziku savā bērībā, kaut vai neilgu laiku, kaut arī bez īpašas aizraušanās. Protams, ka ir nodarbojušies. Un varbūt ir vērts sekot viņu piemēram.

Mācīties vai nemācīties muzicēt prasmi ir jāizlemj pašam bērnam, bet pieteikt vai nepieteikt savu bērnu mācībām mūzikas skolā ir jāizlemj jums, vecāki.

Vineta Golubkova

Līgatnes Mūzikas un mākslas skolas Mūzikas nodaļas metodiskās komisijas vadītāja,
akordeona spēles skolotāja